

Ikki stigið fót sín á Heygsgarð

— Íslendingurin, sum hevur gjørt tilmælið um royndarstöð og búnaðarskúla, hevur ikki stigið fót sín á Heygsgarð. Hetta kann eg vátta, tí eg var einsamallur maður við.

Soleiðis sigur Hanus Wardum, búnaðarráðgevi, í eini viðmerking til tað tilmælið, sum íslendski búnaðarfrøðingurin, Sveinn Hallgrímsson, hevur latið landsstýrinum.

Vit eiga kreftir

Hanus Wardum sigur viðari:

— Tað ljóðar so flott við útlandskari ekspertisu, men vit eiga at vita, at vit í Føroyum í dag eiga ungar kreftir, sum vilja og kunna nakað. Til tilmælið frá íslendinginum kann eg

bert siga, at eg sum tænastumaður hevði kravt meira av mær sjálvum, enn hvat tann íslendski ekspertisan hevur kravt av sær sjálvum í hesum máli.

Vitleyst

Hanus Wardum heldur tað annars vera vitleyst at leggja eina royndarstöð og búnaðarskúla í Kollafirði, tí eingin framtíð er har. Grundgevingin fyri hesum er m.a. tann, at landsverkfrøðingurin fyri langari tíð síðan hevur

tikið umleið 8 hektar av tí besta bønnum til veg.

Deyðsdømt

Skrivari jarðarráðsins, Karsten Rasmussen, kom eisini inn á henda spurningin í ársfrágreiðing síni á búnaðarstevnuni herfyri. Hann segði m.a.: — Hyggjið eftir Kollafirði um 10 ár. Ókið er deyðsdømt. Bæði Heygsgarður, Oyrarreingisgarðurin og Sjóvargarðurin innan garðs eru allir farnir um 10 ár. Hetta er einki at byggja uppá. Meginparturin av hesum økinum skal nýtast til annað endamál enn jarðarbrúk.

Søplaði Syðradal

Hanus Wardum visur annars á, at jarðarráðið fyri

tveimum árum síðani hevði møguleika at taka 16 merkur í Syðradali við góðum møguleikum innangarðs til eina royndarstöð. Málið varð hjá landsstýrismanninum í búnaðarmálum, D. P. Danielsen, men hesin helt at tað fór at verða ov kostnaðarmikið at gera veg til Syðradals. Málið datt sostatt niðurfyri. Í dag verður annars vegur gjørdur til Syðradals.

Royndarstöð og búnaðarskúli

Málið um royndarstöð og búnaðarskúla liggur framvegis úti í Tinganesi. Hetta mál hevur fleiri ferðir verið til umrøðu í lögtinginum og hava menn verið ósamdir um, hvar hesir stovnar skulu liggja.

«Etlanin var fyrst at útbýggja royndarstöðina í Hoyvík. Hetta varð tó av ongum.

Heygsgarður í Kollafirði hevur fleiri ferðir verið uppá tal, men hann hevur verið koldømdur í lögtinginum tvær ferðir. Seinast málið var fyri í tinginum varð samtykt, at landsstýrið skuldi finna annað hóskaði pláss enn Heygsgarð. Tá hetta er gjørt, er landsstýrinum heimilað at taka upp lán til útbýggjan av royndarstöð og stovnsetan av skúla.

Landsstýrið hevur síðani heitt á ein íslenskan búnaðarfrøðing, Sveinn Hallgrímsson, og biðið hann kannað, hvør garður í Føroyum best kann nýtast til endamálið. Hetta tilmælið er komið út í Tinganes og mæltur íslendingurin til, at royndarstöð verður lögð á Heyggj í Kollafirði.

Vit fara at prenta brot úr hesum tilmæli og hava eisini eina viðmerking frá landbúnaðarráðgevanum, Hanusi Wardum, til tilmælið.

Fimm mans imóti restini

Í eini viðmerking til samrøðu við D. P. Danielsen í Sosialinum í seinastu viku sigur Hanus Wardum, at tað er ov biligt at siga, at klandur hevur forkomið nøkrum.

— Í dag eru minni enn fimm mans, sum hava klandrast við restina av tí føroyska jarðarbrúkinum, m.a. av persónligum orsökum, endar Hanus Wardum í eini viðmerking til málið.

Íslendingur um royndarstöð og skúla

Tað er íslendski búnaðarfrøðingurin, Sveinn Hallgrímsson, sum hevur gjørt tilmælið. Tilmælið umfatir triggjar ymsar frágreiðingar. Tann fyrsta frágreiðingin er ein analysa av tí tilfari, sum er fingið til vega í samband við at flyta royndarstöðina úr Hoyvík.

Onnur frágreiðingin er ein meting av antin Heygsgarður dugir til royndarstöð, sum eisini kann skipa fyri útbúgving á landbúnaði. Tað er eisini ein samanbering millum Heygsgarð og tveir aðrar garðar, Dalsgarð í Skálavík og ein garð í Streymnesi.

Triðja frágreiðingin er um ferðina í Føroyum í døgunum 21. april til 4. mai 1979.

Í tilmælinum eru viðmerkingar til sumt av tí, sum er komið fram í málinum.

Sveinn Hallgrímsson skrivur m.a.:

Ein møguleg royndarstöð á Heygsgarði átti eisini at fingið ræði á bo og haga í Hoyvík. Bæði í bo og haga í Hoyvík eru víðurskiftini ólík teimum á Heygsgarði. Hetta hevur tí økt um líkindini at arbeitt við øðrum spurningum, sum kundu verið svaraðir undir teimum víðurskiftum, sum eru í Hoyvík.

Royndarstöðin í Hoyvík setur kvigur við. Hetta tiltak skuldi liggið væl fyrri at tengt saman við tað ætlaða fjósið á einari møgulegari royndarstöð á Heygsgarði. Tað tyktist eyðsæð, at ein slík skipan skuldi verið biligari í rakstri heldur enn at hava eitt upp á seg litið fjós við kvigum liggjandi í Hoyvík.

Harafturimóti kundi verið hóskaði at havt møgulegar royndir við grønmæti í Hoyvík, um tað plássíð dugir betur til slíka velting. Velting av grønmæti er eisini ógvuliga bundin at ávisum árstíðum og neyðugt hevði verið at fingið sær meira arbeiðsfólk, ta tíðina hon fer fram. Men royndirnar eiga at verða gjørdar frá royndarstöðini. Hugsað kundi verið um at havt eina møgulega deild í Hoyvík. Tá saman um kemur er undirritaði samdur við meirilutanum í nevndini

um at royndarstarvið skal flytast til eina møgulega royndarstöð á Heygsgarði.

Undirritaði heldur eisini, at alt annað starv eigur at verða flutt saman við royndarstöðini.

Viðvíkjandi maskinstøðini kemur tað mestsum av sær sjálvum, at umstøðurnar at royna maskinur og útgerð ikki fara at verða í Hoyvík, tá virkseimi hjá royndarstöðini er flutt.

Á sama stað

Ísáðingarrøð og fjóseftirlit (Føroya neytaeftirlit) eiga at vera á sama stað. Bæði hesi starvsokini mugu tengjast nær at einum møgulegum ráðgevara í stórðyrhaldi. Tað fer at hava stóran týðning, at áðurnevndu starvsoki verða lögð á sama stað sum royndarstöðin.

Grundgevingin fyri hesum er henda:

1) Ein ráðgevari í stórðyrhaldi eigur at vera nær tengdur at royndarstöðini fyri at kunna fylgja við í tað arbeiði, har fer fram.

2) Tilfar frá fjóseftirlitinum má verða av avgerandi týðningi eisini fyri ætlanir um royndir í stórðyrhaldi.

3) Tann, sum hevur umsjón við fjóseftirliti og ísáðing, eigur eisini at hava høvi til at gera ætlanir um og standa fyri skrásetingini av teimum neytum, sum eru á royndarstöðini. Har høvdu eisini verið líkindi til at »royndarkoyrt« mögulegar broytingar, sum hugsast kundu neyðugar at gera.

4) Ráðgevarin fær høvi til at fylgja »dagliga« við í fjósinum og kemur sostatt í nærri samband við vandamálini.

5) Teir starvsmenn, sum arbeiða saman við ráðgevaranum, kunnu óivað eisini verða roynd-

arstöðini at gagni, ið hvussu so teir, ið fáast við taltílfar. Hetta hevði givið biligari rakstur.

6) At enda eigur at verða nevnt, at tað má vera umráðandi hjá einum serútbúnum manni, at hann fakliga sæð ikki situr einsamallur.

Vansarnir við at hava hesi starvsokini á tað ætlaðu royndarstöðini tykja at vera, at hon ikki kemur at liggja rættliga so væl fyrri sum hevði hon verið í Havnini. Hetta kundi kanska havt hægrí flutningskostnað við sær (?).

Semja er um at biðja Jarðarráðið lata einari møgulegari royndarstöð á Heygsgarði »landið norðan fyri Dalanna frá Sjóarbóndanum« afturat. (Síðu 8 í álit minnilutans). Hetta snýr seg um einar 5 hektar.

Íslendingurin hevur ongar viðmerkingar til:

»Frágreiðing frá arbeiðsbólkinum viðvíkjandi flyting av Royndarstöðini«.

Harafturimóti sigur hann um:

»Álit í lögtingsmáli nr. 69/1978: Nýggjur búnaðarskúli og royndarstöð«.

Í tí sum verður flutt fram um, hvar royndarstöðin skal liggja, er ongin serstøk umrøða av einum møgulegum skúla. Gingið er út frá lögtingsamtýktini, har m.a. verður sagt:

»Landsstýrinum verður heimilað at lata byggja nýggja landbúnaðarroyndarstöð, sum eisini kann skipa fyri útbúgving í landbúnaði«.

Undirritaði heldur, at sjálvsagt skuldi verið at rokna við møgulegum skúla/skeiðvirksemi í samband við royndarstöðina, samanber áðurnevndu lögtingsamtýkt. Í hesi útgreining er ikki tikið støða til, í hvørjum líki henda »útbúgving í landbúnaði« skal fara fram.

Ein meting av antin Heygsgarður dugir til royndarstöð, sum eisini kann skipa fyri útbúgving í landbúnaði. Ein samanbering millum Heygsgarð og tveir aðrar garðar, Dalsgarð á Sandoyinni og Streymnes á Streymoyinni, er gjørd.

Fyritreytir — málseting

Av tí at stovnseting av einum royndargarði (stöð) fyri landbúnaðin má setast sum ein iløga, verður roknað við, at menn hava sett sær fyrri at seta pening í landbúnaðin í Føroyum. Ein møguleg royndarstöð má tí, umframt at fáast við meira handa-hóvskendar spurningar, eisini kunna taka sær av vandamálum, sum kunnu taka seg upp hjá einum

Framhald á síðu 6